

Luka MLADENOVIC

CROSSMOBY – Čezmejno celostno prometno načrtovanje in intermodalne storitve potniškega prometa

Časovni okvir projekta: 30. 8. 2018–28. 2. 2022 (42 mesecev)

Financiranje projekta

Projekt je bil v 85 % sofinanciran iz programa ITALIJA–SLOVENIJA Interreg V-A 2014–2020.

Namen, cilji in vsebina projekta

Projekt CROSSMOBY se je ukvarjal z izzivi izboljšanja zmogljivosti načrtovanja trajnostne mobilnosti in čezmejne povezave javnega prevoza z uporabo pristopa, ki temelji na močnem inštitucionalnem sodelovanju. Namen projekta je bil, da bi z inovativnimi pristopi na teh dveh področjih dosegli konkretne rezultate za prebivalce na območju programa. Glavna cilja projekta sta bila dva, in sicer vzpostavitev novih čezmejnih in trajnostnih transportnih storitev in izboljšanje praks načrtovanja mobilnosti v celotni regiji. Pričakovane spremembe se bodo v obravnavanem območju pokazale šele v naslednjih letih, in sicer z vzpostavitvijo novih železniških potniških storitev in novim pristopom k načrtovanju mobilnosti, ki temelji na obstoječi metodologiji priprave celostnih prometnih strategij s preizkušanjem na regionalni in čezmejni ravni. Glavni predvideni rezultati projekta so bili ponovna vzpostavitev čezmejnih železniških potniških storitev med Italijo in Slovenijo in testiranje pristopov čezmejnega načrtovanja za spodbujanje

trajnostne mobilnosti. V okviru projekta so bili izvedeni številni pilotni projekti in dejavnosti, ki so spodbujali močnejše sodelovanje med deležniki iz Italije in Slovenije, ki so s sodelovanjem dobili priložnost, da na usklajen način razvijejo nove storitve.

Pilotni projekti

V okviru projekta je bilo izvedenih več pilotnih dejavnosti v podporo glavnima, vzpostavitvi čezmejne železniške potniške povezave med Vidmom/Trstom in Ljubljano in pripravi regijske celostne prometne strategije za Julijske Alpe. Nekatere od podpornih dejavnosti so bile predvidene že v zgodnji fazi projekta, druge so bile zasnovane na podlagi analize stanja na področju celostnega prometnega načrtovanja v regiji, ki je bila pripravljena v prvem letu projekta. Prav tako so bila postavljena jasna merila za izbor pilotnih dejavnosti. Eno ključnih je bilo, da morajo dejavnosti krepiti uporabo železniške povezave med Trstom in Ljubljano s strani različnih ciljnih skupin potnikov.

Izvedeni so bili ti pilotni projekti:

- izboljšana dostopnost med mestnim središčem in železniško postajo v Portogruaru,
- načrt za trajnostno mobilnost, ki povezuje reke in obalna območja

v San Donà di Piave,

- testiranje inovativnega omrežja za nadzor prometa za optimizirano prometno načrtovanje,
- kopalni bus,
- kolo bus,
- ladijski prevozi med slovenskimi obalnimi mesti,
- Kras – Brkini bikes,
- Julijske Alpe – čezmejna avtobusna linija,
- spodbujanje trajnostne mobilnosti v Dolini Soče,
- revitalizacija Bohinjske železniške proge,
- mestni avtobus Ilirska Bistrica,
- souporaba koles v Ilirski Bistrici.

Krepitev regionalnega in čezmejnega celostnega prometnega načrtovanja

V okviru projekta smo na UIRS izvedli analizo izkušenj in izzivov prve generacije občinskih celostnih prometnih strategij (CPS), da bi ocenili uspešnost dejavnosti, ki so bile povezane s celostnim načrtovanjem prometa na nacionalni ravni v preteklih letih in prepoznali glavne izzive, s katerimi se bo treba soočiti ob prehodu na regionalno, nacionalno in čezmejno raven načrtovanja. S prvo generacijo CPS-jev se je v Sloveniji začel spreminjati pristop načrtovanja na lokalni ravni in prešel z izključno

avtomobilsko usmerjenega na bolj uravnoteženega. Občine so imele pred tem malo ali nič izkušenj s strateškim načrtovanjem prometa na lokalni ravni, zato se je ob tem odprlo tudi več vprašanj, zlasti glede načrtovanja na regionalni in nacionalni ravni. Na podlagi teh izkušenj se je pokazalo več mogočih koristi pristopa regionalnega načrtovanja: reševanje prometnih izzivov celotnih potovanj dnevnih migrantov, boljše usklajevanje razpoložljivih sredstev in iskanje sinergij med projekti, boljši dostop do nacionalnih agencij in ponudnikov storitev, zagotavljanje večje dostopnosti do specializiranega znanja o temah, ki so povezane s prometom itd.

Pristop celostnega načrtovanja prometa na regionalni in tudi čezmejni ravni je bil v Sloveniji v omejenem obsegu sicer že preizkušen. Prejšnje izkušnje kažejo, da v naši državi manjka uprava na regionalni ravni, ki bi usklajevala razvoj, imela pooblastila za izvajanje CPS-jev in uresničevanje ukrepov, ki jih predvideva. Trenutno imamo tudi slabo opredeljeno državno strategijo za razvoj trajnostne mobilnosti, zlasti javnega prevoza, ki bi podpirala regionalni razvoj s posebnim poudarkom na čezmejni mobilnosti. V zvezi s to temo so vključeni v raziskavo menili, da je načrtovanje na lokalni ravni pomembno, vendar je njegova učinkovitost omejena, če nima podpore na regionalni in nacionalni ravni.

Najpomembnejši rezultati projekta:

- pregled prometnega načrtovanja v obravnavanih regijah v preteklem obdobju;
- vzpostavljene regionalne platforme za sodelovanje deležnikov na področju načrtovanja mobilnosti;
- okrogle mize o čezmejnem načrtovanju mobilnosti s ključnimi deležniki iz Italije in Slovenije;
- pregled izvedenih pilotnih dejavnosti s ključnimi podatki za prenos dejavnosti v druga okolja.

Slika 1: Prvi prihod vlaka iz Trsta v Ljubljano v okviru projekta CROSSMOBY septembra 2018 (foto: Mišo Kranjec).

Partnerji v projektu

Vodilni partner projekta je bila regija Regione Friuli Venezia Giulia.

Drugi sodelujoči projektni partnerji so bili:

- Cà Foscari University of Venice,
- Veneto Strade spa,
- Regionalni razvojni center Koper,
- Posoški razvojni center,
- Občina Ilirska Bistrica,
- GECT – Euregio Senza Confini r.l.,
- Urbanistični inštitut Republike Slovenije.

Na Urbanističnem inštitutu Republike Slovenije je bil vodja projekta Aljaž Plevnik.

Pri projektu so sodelovali še ti sodelavci:

- Luka Mladenovič,
- Simon Koblar,
- Andraž Hudoklin,
- Nada Hozjan.

.....
Luka Mladenovič
Urbanistični inštitut Republike Slovenije,
Ljubljana, Slovenija
E-pošta: luka.mladenovic@uirs.si

